

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

לפני כבוד השופט רוני פלג

התובע מיכאל חזון

נגד

הנתבעים
1. מרדכי בן צבי
2. יהודית בן צבי
3. דוד אריה מרציאנו - התביעה נמחקה

נגד

צד ג' דוד אריה מרציאנו - ניתן פס"ד בהיעדר כתב הגנה

ב"כ התובע עו"ד מרדכי סאסי
ב"כ הנתבעים 2-1 עו"ד עדי טל

פסק דין

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
1. לפני תביעתו הכספית של התובע נגד הנתבעים לסך של 312,500 ₪, בטענה לאי תשלום חוב כספי. התביעה הוגשה במקור בסדר דין מקוצר, ואולם בהסכמת התובע, הכותרת נמחקה וההליך התנהל בסדר דין רגיל.
  2. התביעה נגד הנתבע 3 נמחקה ביום 5/12/16, בהיעדר המצאה כדין של כתב התביעה. הנתבעים 2-1 הגישו הודעה לצד ג' נגד הנתבע 3, שהתקבלה בהיעדר כתב הגנה בהחלטה מיום 2/2/16.

תמצית טענות הצדדים

- 10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
3. בכתב התביעה נטען כך:
    - א. התובע מחזיק ברישיון לניכיון צ'קים. הנתבע 3 (להלן: "מרציאנו") ביקש לנכות צ'קים של הנתבעים 2-1 אצל התובע. התובע נפגש לבקשתו עם הנתבע 1 (להלן: "בן צבי"), שאישר כי נתן את הצ'קים למרציאנו עבור עבודות שיפוץ. בהתאם לכך התובע ניכה את הצ'קים ונתן את התמורה למרציאנו.
    - ב. בסמוך למועדי הפירעון של הצ'קים, בן צבי ומרציאנו ביקשו מהתובע שיימנע מהפקדתם וביקשו לפרוס את חובם. הצדדים חתמו על הסדר חוב, שמכוחו ניתנו לתובע 25 צ'קים לתאריכי פירעון 10/1/15 עד 10/1/17. ההסדר קבע פיצוי מוסכם של ריבית חודשית בשיעור של 3% בחודש החל מיום 10/1/17.

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 13500-02-15 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1
2 ג. הצ'ק הראשון, שהיה למועד הפירעון 10/1/15, חולל והנתבעים לא יצרו קשר עם
3 התובע. התובע הסיק מכך שהנתבעים הוליכו אותו שולל והטעו אותו ללא כל כוונה
4 לפרוע את התחייבויותיהם כלפיו.
5
6 ד. מרציאנו חתם כערב על ההסכם וכן על גב הצ'קים בערבות אוואל.
7
8 4. בכתב ההגנה מטעם הנתבעים 2-1 נטען כך:
9
10 א. התובע עשה יד אחת עם מרציאנו כדי להוציא כספים ולהונות את הנתבעים 2-1,
11 שהם בני זוג קשישים וחולים.
12
13 ב. בן צבי נתן בידיו של מרציאנו מאות צ'קים לאורך תקופה של כשנתיים, על רקע מצגי
14 שווא והפעלת לחצים רגשיים ופסיכולוגיים. כל הצ'קים יועדו לשמש לערבות עבור
15 מרציאנו, כדי שיוכל לקבל מימון מצדדי ג' לתרופות עבור מחלה שהוא טען לה
16 ולצרכי מחייתו. הצ'קים לא נמסרו למרציאנו בקשר לעבודות שיפוץ, שבוצעו שנים
17 קודם לכן.
18
19 ג. מרציאנו ניצל לרעה את בן צבי לצורך מטרתיו האישיות, הציג בפניו מצגי שווא
20 וגרם לנתבעים 2-1 הפסדים של מיליוני ₪. ההיכרות נוצרה לאחר מלחמת לבנון
21 השנייה, כאשר הנתבעים 2-1 החליטו למגן את ביתם והכירו את מרציאנו, שעסק
22 בעבודות בניין במקום סמוך. מרציאנו ניצל את מצבו של בן צבי ונטל ממנו כספים
23 וצ'קים בהיקף גבוה, תוך שהסתיר ממנו כי הוא מצוי בהליכי פשט"ר. בן צבי לא הבין
24 את המתרחש ולא גילה דבר לבני משפחתו.
25
26 ד. הצ'קים הרבים כללו גם 16 צ'קים מקוריים שמרציאנו מסר לתובע. בן צבי חתם על
27 הצ'קים מראש ומסר אותם למרציאנו ללא שם הנפרע ותאריך. היעדרם של הפרטים
28 הנ"ל היה צריך לעורר חשד אצל התובע, אך הוא לא פנה אל הנתבעים 2-1 והשלים
29 את החסר בעצמו או באמצעות מי מטעמו. הצ'קים המקוריים לא שימשו לניכיון
30 והראיה שהתובע הצהיר על גבי צילום שלהם, שהם נועדו לצורך ערבות להסדר החוב.
31 דברים דומים נכתבו בדוא"ל שהתובע שלח.
32
33 ה. הנתבעים 2-1 לא פנו אל התובע בבקשה לקבל כספים, לא קיבלו ממנו כספים והם
34 אינם חבים לו דבר.
35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1   ו. בן צבי פגש בתובע לראשונה בפגישה שבה נחתם ההסכם. ההסכם נחתם ללא גמירות
2   דעת, תוך ניצול מצבו הגופני והנפשי של בן צבי לרעה. בהסכם נפלו פגמים ברצון
3   והוא בטל מטעמים של עושק, כפייה, הטעיה או טעות.
4
- 5   ז. התובע ערך את ההסכם בלשון משפטית, לאחר שסיכם את תנאיו עם מרציאנו בלבד.
6   ההסכם סתר את האינטרס של הנתבעים 1-2, הפך אותם מערבים לחייבים והציג
7   מצגים עובדתיים לא נכונים. הנתבעים 1-2 לא קיבלו ייעוץ משפטי.
8
- 9   ח. הנתבעת 2 (להלן: "יהודית") מעולם לא פגשה בתובע והוא לא החתים אותה על
10   ההסכם כטענתו. בעת הפגישה יהודית שהתה בחדר אחר בבית ולא הייתה מעורבת
11   בפרטים.
12
- 13   ט. התובע לא הציג ראיה לכך שהוא שילם כספים למרציאנו עבור הצ'קים המקוריים,
14   שסכומם נמוך בכ- 90,000 ₪ מסכום הסדר החוב באופן לא מוסבר.
15
- 16   י. במחצית חודש דצמבר 2014 בן צבי חשף בפני בני משפחתו את התנהלותו של
17   מרציאנו כלפיו. כפועל יוצא, הצ'קים בוטלו כדין. בן צבי הודיע על הביטול למרציאנו,
18   שהודיע על כך לתובע. התובע ידע על ביטול הצ'קים עוד לפני הפקדתו של הצ'ק
19   הראשון. התובע אף החזיר למרציאנו שני צ'קים אשר נמסרו לו כערבות במסגרת
20   ההסכם.
21

השתלשלות העניינים בהליך

- 22
- 23
- 24   5. בדיון קדם המשפט הראשון שהתקיים בתיק נשמעו עדויות של התובע ושל הנתבע 1 לשאלות
25   בית המשפט. בהמשך הוגשו תצהירי העדות הראשית מטעם הצדדים.
26
- 27   6. במהלך קדם המשפט מונה המומחה לבדיקת כתבי יד, עו"ד יונתן נפתלי, כמומחה מטעם בית
28   המשפט לבדיקת האותנטיות של החתימה על הסדר החוב המיוחסת ליהודית.
29
- 30   7. בהיעדר הסכמות בין הצדדים התקיים שלב ההוכחות ונשמעו עדויות העדים הבאים:
31
- 32   א. עת/1 מר דוד אריה מרציאנו. יצוין שהנ"ל לא התייצב לדיון הראשון שאליו הוא זומן.
33   העד הובא בפני בית המשפט מכוח צו הבאה ובהמשך הוא התייצב למתן העדות
34   בכוחות עצמו.
35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 13500-02-15 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1 ב. עת/2 התובע מר מיכאל חזון.
- 2
- 3 ג. עה/1 ד"ר יעל סגל - מומחית בפסיכיאטריה.
- 4
- 5 ד. עה/2 הנתבע 1 מר מרדכי בן צבי.
- 6
- 7 8. הצדדים לא דרשו לחקור את המומחה יונתן נפתלי על חוות דעתו. מטעמה של הנתבעת 2
- 8 הוגש במקור תצהיר עדות ראשית, אך לקראת שלב העדויות התברר שמצבה הרפואי אינו
- 9 מאפשר לה להעיד בבית המשפט והיא הופטרה מהתייצבות לדיונים.
- 10
- 11 9. לאחר שמיעת העדויות בית המשפט ראה לנכון להציע הצעה לפשרה, אשר נדחתה על ידי
- 12 הנתבעים 1-2. בהמשך לכך הוגשו סיכומי הצדדים בכתב ובאופן מדורג.
- 13
- 14 10. בשלב מאוחר יותר התקבלה בקשת הנתבעים 1-2 לצרף לתיק בית המשפט את כתב האישום
- 15 המתוקן, שהוגש נגד מרציאנו בקשר לכספים שהוא נטל מבן צבי. כמו כן צורפה הכרעת הדין
- 16 מיום 8/7/18, שהרשיעה את מרציאנו ע"פ הודאתו בביצוע עבירה של קבלת דבר בתחבולה,
- 17 כמפורט בכתב האישום המתוקן.
- 18
- 19 **דיון והכרעה**
- 20
- 21 11. תביעת התובע נגד הנתבעים כולם הוגשה בעילה חוזית. בכותרת כתב התביעה נכתב "מהות
- 22 התביעה: כספית, חוזית, נזיקית ועשיית עושר". כתב התביעה מפנה אל נספחיו - ההסכם
- 23 שנחתם ע"פ הנטען ביום 15/12/14 (להלן: "ההסכם") והצ'ק הראשון אשר ניתן מכוחו של
- 24 ההסכם לתאריך הפירעון 10/1/15.
- 25
- 26 לא יכול להיות חולק על כך שהתביעה לא הוגשה בעילה שטרית - לא מכוח 16 "הצ'קים
- 27 המקוריים" שהיו בידי התובע לפני חתימת ההסכם ולא מכוחם של 25 הצ'קים שניתנו לפי
- 28 תנאי ההסכם ולצורך פריסת החוב הנטען.
- 29
- 30 12. לפיכך, השאלה המרכזית שעל פסק הדין להכריע בה, היא האם בנסיבות העניין ההסכם תקף.
- 31 הנתבעים 1-2 טענו כי ההסכם בטל בשל פגמים ברצון (הטעיה, עושק וכפיה) ואף כי בנסיבות
- 32 העניין יש לקבוע ש- "לא נעשה דבר", דהיינו שכלל לא נכרת הסכם.
- 33
- 34 13. אין בפסק הדין כדי להכריע בעילות התביעה השטריות של התובע מכוחם של אותם 16 צ'קים
- 35 שהיו בידיו במקור.

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

פרק א' - מערכת היחסים בין הנתבע מרדכי בן צבי לבין דוד מרציאנו

א'1 - הרשעתו של דוד מרציאנו בהליך פלילי

14. ביום 8/7/18 מרציאנו הודה במסגרת הסדר טיעון בנטען בכתב אישום מתוקן שהוגש נגדו והורשע בביצוע עבירה מסוג קבלת דבר בתחבולה, לפי סעיף 416 לחוק העונשין, התשל"ז - 1997.

הכרעת הדין וכתב האישום המתוקן ב- ת.פ. (שלום - נתניה) 45583-12-17 מ.י. נ' דוד מרציאנו הוגשו לתיק לאחר שמיעת הראיות והתקבלו כמוצגים בהחלטה מיום 16/8/18.

15. להלן העובדות שנטענו בכתב האישום המתוקן ושמרציאנו הודה בהן:

א. במהלך החודשים אוקטובר 2012 עד אפריל 2013 הנאשם ביצע עבודות שיפוץ בביתו של מרדכי בן צבי, קשיש יליד שנת 1927 (להלן: "המתלונן").

ב. בין המתלונן לבין הנאשם התפתחו קשרי ידידות.

ג. בין השנים 2012 ועד שנת 2014 המתלונן הלווה לנאשם, מעת לעת, סכומי כסף והמחאות דחויות. הנאשם התחייב להחזיר למתלונן בהקדם האפשרי.

ד. משחלף המועד שעד אליו התחייב הנאשם להחזיר למתלונן את כספו בחזרה, משלא הצליח הנאשם להחזיר את הכסף, הוא פנה למתלונן וביקש המחאות נוספות, תוך שהטעה את המתלונן לחשוב שבהמחאות אלה לא ייעשה שימוש ותוך שהנאשם מודע לטעות ומנצל אותה לטובתו.

ה. בהמשך הנאשם פדה את המחאות הדחויות.

ו. המתלונן לקח הלוואות ופדה חסכונות כדי שחשבון הבנק שלו לא ייסגר.

ז. סך ההלוואות שהמתלונן נתן לנאשם הגיע לסכום של כ- 900,000 ₪.

ח. מעת לעת הנאשם החזיר למתלונן סכומי כסף שונים.

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1 ט. במעשים המתוארים לעיל הנאשם קיבל בתחבולה ובניצול טעותו של המתלונן
2 במכוון סך כולל של כ- 350,000 ₪.
3
- 4 16. העבירה שבה מרציאנו הורשע במסגרת הסדר הטיעון מוגדרת בחוק העונשין כך :
5
6 "המקבל דבר בתחבולה או בניצול מכוון של טעות הזולת שאין בהם מרמה, דינו - מאסר
7 שנתיים".
8
- 9 17. סעיף 42א'(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, קובע כך :
10
11 "הממצאים והמסקנות של פסק דין חלוט במשפט פלילי, המרשיע את הנאשם, יהיו
12 קבילים במשפט אזרחי כראיה לכאורה לאמור בהם אם המורשע או חליפו או מי שאחריותו
13 נובעת מאחריות המורשע, ובכלל זה מי שחב בחובו הפסוק, הוא בעל דין במשפט האזרחי".
14
- 15 א'2 - פסק הדין נגד מרציאנו בהודעה לצד ג'
16
- 17 18. הנתבעים 1-2 הגישו במסגרת ההליך שבפניי הודעה לצד ג' נגד מרציאנו לסך של 312,500 ₪,
18 אשר התקבלה בהיעדר כתב הגנה בהחלטה מיום 2/2/16.
19
- 20 19. בהודעה לצדדי ג' נטען בין היתר כך :
21
- 22 א. מרציאנו הוציא מבן צבי את 16 הצ'קים המקוריים שקדמו לחתימת ההסכם בדרכי
23 מרמה ובמצגי שווא בקשר למצבו הרפואי, הכלכלי והמשפטי. הצ'קים ניתנו תוך
24 שמרציאנו עשה שימוש לרעה בגילו ובמצבו של בן צבי.
25
- 26 ב. לפי ההסכמות בין מרציאנו לבין בן צבי, 16 הצ'קים ניתנו למרציאנו כערבות כנגד
27 התחייבותיו וכדי שיוכל לקבל מצדדי ג' כספים. מרציאנו הפר את ההסכמות עם
28 בן צבי בכך שמסר את הצ'קים לניכיון אצל התובע.
29
- 30 ג. מרציאנו לא פרע את חובו כלפי התובע במועד ובכך גרם לדרישה מצד התובע נגד בן
31 צבי ויהודית לשלם את חובותיו של מרציאנו.
32
- 33 ד. מרציאנו ניהל מו"מ למראית עין עם התובע לשם כריתת הסכם פיקטיבי והטעה את
34 בן צבי לחשוב כי המסמך שגובש משקף את העובדות לאשורן ואת המצב המשפטי
35 הנכון.

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

1
2 ה. מרציאנו גרם לכך שיהודית תחתום על ההסכם ללא הבנה מינימאלית של תוכנו, תוך
3 ניצול לרעה של מצבה הרפואי.

4
5 ו. מרציאנו עשה יד אחת עם התובע כדי להוציא מהנתבעים 1-2 כספים במרמה ושלא
6 כדון, ועל כן הוא חייב לשפותם בכל סכום שבו הם יחויבו כלפי התובע, אם בכלל.

7
8 **א'3 - גרסאות בן צבי ומרציאנו**

9
10 20. לאחר מלחמת לבנון השנייה, בשנת 2012, בן צבי ואשתו יהודית ביקשו למגן את ביתם הישן
11 בנתניה. באותה עת מרציאנו ביצע עבודות בניין בסמוך לביתם. בן צבי ומרציאנו חתמו על
12 הסכם עבודה מיום 16/10/12 לבניית ממ"ד תמורת סך של 36,000 ₪ (ס' 42 ונספח י' לתצהירו
13 של בן צבי).

14
15 מרציאנו העיד שהיקף העבודות התרחב עם הזמן ביוזמת בן צבי מ- 36,000 ₪ ל- 300,000 ₪,
16 אך מכוח יחסי האמון שנבנו בין השניים לא נכתב הסכם נוסף (עמ' 21, ש' 20-29; עמ' 22, ש'
17 (24-5).

18
19 בן צבי טען מנגד, שבמהלך העבודות מרציאנו הודיע לו שהוא עשה טעות בחישוב העלויות
20 ושבכוונתו להפסיק את העבודה וללכת. נוכח מצבו של הבית באותו זמן ומצבם של בן צבי
21 ויהודית, בן צבי נאלץ להסכים להמשך העבודות במתכונת שנקבעה על ידי מרציאנו
22 ולתשלומים שמרציאנו קבע ודרש ללא הסכם (עמ' 45, ש' 21-31; עמ' 46, ש' 20-28). השיפוף
23 הסתיים בחודש פברואר 2013 ותמורתו המלאה שולמה למרציאנו (עמ' 45, ש' 21-24).

24
25 מרציאנו אישר גם כן שקיבל צ'קים עבור ביצוע עבודות השיפוץ הנרחבות ולדבריו הוא ניכה
26 אותם אצל התובע תמורת עמלה (עמ' 18, ש' 17-23).

27
28 21. לטענת בן צבי, בתקופת העבודות נקשרו יחסי ידידות בינו לבין מרציאנו. מרציאנו סיפר לבן
29 צבי וליהודית, שהוא חולה במחלה כרונית קשה, שהוא מוגבל פיזית, שאשתו חלתה גם כן
30 במחלה קשה ושאין ברשותו כספים כדי לכלכל את מחייתו. בן צבי ריחם על מרציאנו והלווה
31 לו סכומי כסף בהיקף כולל של מאות אלפי ₪, שנועדו לתמיכה בצרכי המחייה ובטיפולים
32 הרפואיים של מרציאנו ושל אשתו. כל זאת מבלי שבן צבי ידע על הליכי פשיטת הרגל,
33 שמרציאנו היה נתון בהם באותה עת (ס' 7, 43 ו-44 לתצהירו של בן צבי).

34

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1 מרציאנו הודה שבן צבי סייע לו בהלוואות, לאחר שהוא סיפר לו על מחלת הקרוהן שממנה
2 הוא סובל וגם על הליכי פשיטת הרגל שהוא נקלע אליהם. לדבריו ההלוואות ניתנו בכמה
3 פעימות במזומן ובצ'קים שנוכו ובהמשך הוחזרו לבן צבי, לאחר שמרציאנו שילם תמורתם
4 כסף (עמ' 23, ש' 1-26).
5
6 בכל הנוגע להיקף ההלוואות, מרציאנו טען באופן מבובל שקיבל עזרה בסך של 100,000 ₪
7 שהוחזרו, אך גם שהחזיר לבן צבי מזומן בסך של 447,000 ₪ וצ'קים בסך מצטבר של 648,000
8 ₪. מרציאנו הפנה לכך שבן צבי ויהודית הגישו נגדו תביעה כספית נפרדת בבית משפט השלום
9 בפתח תקוה, שבה לא ניתנה לו הרשות להתגונן בהיעדר הפקדה וניתן נגדו פסק דין, שבכוונתו
10 להגיש עליו הודעת ערעור (עמ' 18, ש' 24 - עמ' 19, ש' 6). לטענתו הוא לווה כספים בשוק
11 האפור כדי למנוע צרות לו ולבן צבי וכך עלה בידו להחזיר צ'קים בסך של 648,000 ₪ מעבר
12 להחזר המזומן (עמ' 31, ש' 7-15; עמ' 32, ש' 18-20). ע"פ הנטען, מעבר לעלות העבודות
13 300,000 ₪ בן צבי סייע למרציאנו בכספים בהיקף של כ- 400,000 ₪ ויותר שהוחזרו כולם,
14 אם כי הוא לא ידע לפרט אילו צ'קים נפרעו, שכן צ'קים הוחלפו באחרים ונוצר לדבריו "כדור
15 שלג" (עמ' 22, ש' 25-33).
16
17 בן צבי העיד שבשנת 2013 מרציאנו החל לבקש ממנו צ'קים בנוסף להלוואות הכספיות כדי .22
18 שימשו אותו כערבות שתוצג לצדדי ג', שמהם יקבל כספים לצרכי מחיה וטיפולים רפואיים.
19 בתחילה מרציאנו החזיר חלק מהצ'קים אך בהדרגה רעבונו גבר, הוא הפעיל לחצים על בן
20 צבי, תוך ניצול גילו ומצבו הרפואי, וקיבל ממנו צ'קים רבים ובסכומים גבוהים, תמיד ללא
21 שם הנפרע (ס' 25, ו- 45-49 לתצהירו).
22
23 כעבור זמן בן צבי הבחין שהצ'קים שניתנו לצורך ערבות נפרעו בחשבון הבנק שלו. מרציאנו
24 התחמק ממענה ענייני והבטיח שהדבר לא יחזור, אך הצ'קים המשיכו לזרום ולהיפרע בחשבון
25 הבנק בהיקפים גבוהים (ס' 50 לתצהירו; עמ' 49, ש' 12-15). מרציאנו הבטיח לבן צבי שהוא
26 ישיב סכומים שנפרעו ולעתים אף החזיר לו צ'קים כדי להרגיעו. התלות של בן צבי במרציאנו
27 גברה והוא החל לדאוג מהסתבכות פיננסית של ממש. מרציאנו אמר לבן צבי שהוא עובד עם
28 "אנשים מסוכנים" ולכן שכדאי שיהיה כיסוי בחשבון. בן צבי, שחשש לעצמו ולבני משפחתו
29 אשר עדיין לא ידעו דבר, החל לפדות בהדרגה חסכוניות וקופות גמל ולהעביר את הכספים
30 לחשבון הבנק שלו (ס' 51-57 לתצהירו). בד בבד, מרציאנו ניצל עוד יותר את מצבו של בן צבי
31 ושכנע אותו לתת לו צ'קים נוספים, בטענת מרמה שהם ימשו אותו לקבלת כספים לצורך
32 פירעונם של הצ'קים הקודמים (ס' 58 לתצהירו; עמ' 45, ש' 35 - עמ' 46, ש' 5; עמ' 49, ש'
33 32-33; עמ' 53, ש' 13-24).
34

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 13500-02-15 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1 מרציאנו טען מצדו, שניכה את הצ'קים שקיבל מבן צבי עבור עבודות השיפוץ. כאשר הצ'קים
2 לא כובדו המחזיקים פנו אל מרציאנו, שנתן להם כסף מזומן ונטל את הצ'קים (עמ' 23, ש'
3 27-34). תמורת הצ'קים שנוכו אצל התובע הועברה לבן צבי, למעט שכר עבודות השיפוץ (עמ'
4 27, ש' 31 - עמ' 28, ש' 4).
- 5
6 לדבריו הוא נותר בקשר עם בן צבי לאחר סיום העבודות וניכה עבורו לבקשתו צ'קים דחויים.
7 ע"פ הנטען בן צבי נזקק לכסף כדי לסייע לילדיו וכאשר הצ'קים הדחויים לא כובדו בבנק
8 מרציאנו הוחזק כאחראי והסתבך (עמ' 24, ש' 3-28). מרציאנו לא ידע להסביר מדוע בן צבי
9 נזקק לניכיון צ'קים ולא הוציא כספים מחשבון הבנק שלו. לדבריו הוא הכיר את בנו של בן
10 צבי ואף המליץ לבן צבי לערב את ילדיו מתוך דאגה למצבו. עם זאת, הוא המשיך לנכות עבור
11 בן צבי צ'קים נוספים ואף דאג לכך שמחזיקי הצ'קים לא יפנו לבן צבי ישירות, אלא שהוא
12 עצמו "הסתדר" עמם ושילם את החובות (עמ' 25, ש' 26 - עמ' 26, ש' 8). צ'קים של בן צבי נוכו
13 אצל גורמים נוספים מלבד התובע, דוגמת 8 צ'קים מקוריים שמרציאנו הציג לבית המשפט
14 (עמ' 20, ש' 22-33; מוצג במ/1; עמ' 28, ש' 9-14).
- 15
16 מרציאנו הודה שהוא מימן לבן צבי נסיעה במונית לחברת הביטוח "מנורה". עם זאת הוא
17 הכחיש שידע כי בן צבי פרע באותה הזדמנות קופת גמל בסך של 400,000 ₪ והכחיש את
18 הקשר בין הכספים הנ"ל לבין הצ'קים שנפרעו בחשבון הבנק של בן צבי מיד לאחר שבירת
19 הקופה (עמ' 26, ש' 9-35).
- 20
21 מרציאנו הודה שהוא ניהל תרשומות למי ניתנו הצ'קים דוגמת הרשימה במוצג נ/1 (עמ' 27,
22 ש' 9-13), אך טען שבן צבי הכיר את האנשים ושניתן לזמן לעדות נהגי מוניות שהעבירו כספים
23 לבן צבי (עמ' 32, ש' 32-35). רק במהלך חודש דצמבר 2014 מרציאנו גילה שבן צבי ביטל צ'קים
24 בחשבון הבנק והותיר אותו להתמודד מול בעלי החובות. מעט לפני שהדבר התגלה לו, הוא
25 העביר לבן צבי כספים בהעברה בנקאית מעסק של חלפן כספים (עמ' 32, ש' 7-10).
- 26
27 בן צבי העיד שרק לקראת הסוף מרציאנו החל להחזיר לו כספים בבהילות, מחשש שחשבון
28 הבנק ייסגר וצ'קים יפסיקו להיפרע (עמ' 47, ש' 20-24; עמ' 51, ש' 12-23). בחודש דצמבר
29 2014 הכספים של בן צבי נגמרו והתקבלו הודעות הבנקים על הגבלת חשבונותיו (ס' 61 ונספח
30 ז' לתצהירו). במחצית חודש דצמבר 2014 בן צבי חשף את השתלשלות העניינים בפני בני
31 משפחתו, ביטל את כל הצ'קים בבנק והודיע על כך למרציאנו (ס' 81-83 לתצהירו).
- 32
33
34
35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

א'4 - מסקנות

- 1
2
3 25. הרשעתו של מרציאנו בפלילים אומרת דרשני, אך מעלליו גם מצטיירים בבירור מתוך
4 העדויות והראיות בתיק שלפניי.
5
6 26. מרציאנו ניצל את ההיכרות הקרובה שנוצרה בינו לבין בן צבי ויהודית במהלך תקופת
7 השיפוצים בביתם. בדרך ערמומית הוא גרם לבן צבי להלוות לו כספים ובהמשך השתלט
8 לחלוטין על התנהלותו הכספית ועל חשבונות הבנק שלו. מרציאנו נטל מבן צבי עשרות רבות
9 של צ'קים פתוחים והשתמש בהם לצרכיו. הצ'קים נוכו אצל גורמים העוסקים בניכיון צ'קים
10 דוגמת התובע ומרציאנו נטל לעצמו את הכספים בהפחתת עמלת הניכוי.
11
12 27. תדפיסי חשבון הבנק של בן צבי בבנק לאומי (נספח ט' לתצהירו) מעלים שבתקופה של
13 כשנתיים, מחודש ינואר 2013 ועד לחודש ינואר 2015, נמשכו ממנו לפי ספירתי כ- 275 צ'קים
14 בסכום מצטבר העולה על 2,600,000 ₪. גם אם נניח ששני בני הזוג הקשישים נזקקו מפעם
15 לפעם למשיכת צ'קים לצרכיהם שלהם, מובן וברור שיד לא נעלמה עסקה את כספם בחמדנות
16 שלא ידעה שובע.
17
18 לא למותר לציין כי הנתבעים 1-2 הגישו תביעה כספית נגד מרציאנו (ת.א. (שלום - פ"ת)
19 13956-11-16) לסך של 2,000,000 ₪, אשר התקבלה בהיעדר כתב הגנה בפס"ד מיום 8/2/17.
20
21 28. מרציאנו העלה בעדותו גרסה מופרכת - הצ'קים נוכו עבור בן צבי, אשר ביקש את הכספים
22 בכדי לתמוך בילדיו, בעוד שמרציאנו גילה נדיבות, הגן על בן צבי כאשר הצ'קים חוללו ופדה
23 אותם מכיסו ועל חשבונו. הדברים חסרי כל אחיזה במציאות - מחד גיסא בן צבי היה אדם
24 מבוסס כלכלית טרם היכרותו עם מרציאנו ואם רצה למשוך כספים יכול היה לגשת לבנק
25 ולעשות כן באופן רגיל וללא צורך בניכיון צ'קים. מאידך גיסא מרציאנו היה מצוי בהליכי
26 פשיטת רגל ולא היו לו המשאבים הכספיים לשלם למחזיקי הצ'קים.
27
28 29. למרבה הצער, טענתו של מרציאנו שכן צבי היה חד כתער ושלט לחלוטין במתרחש (עמ' 32,
29 ש' 31), נסתרת באופן ברור נוכח השתלשלות העניינים.
30
31 30. המסקנה היא שמרציאנו רימה את בני הזוג מרדכי ויהודית בן צבי, השפיע עליהם באופן לא
32 הוגן תוך ניצול גילם המתקדם ומצבם הבריאותי הרופף, גזל את כספם ועשק אותם במשך
33 תקופה של כשנתיים.
34
35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 13500-02-15 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

פרק ב' - האם היה קשר ישיר בין התובע לבין בן צבי לפני חתימת ההסכם ?

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
31. התובע הוא בעל רישיון לניכיון צ'קים. לפי עדותו הוא יצר קשר טלפוני עם בן צבי כבר בפעם הראשונה שבה מרציאנו ביקש לנכות צ'ק שלו ובצ'קים הבאים אף נפגש עמו בביתו וקיבל ממנו את צילומי תעודות הזהות שלו ושל יהודית. בפגישה הוא התרשם לטובה מבן צבי ושמע ממנו שהוא צריך לקבל כספי פיצויים מגרמניה, שיש בבעלותו שתי דירות ושהוא זקוק לכסף מזומן כדי לסייע לילדיו (ס' 5, 9 ו-15 לתצהירו).
- לפי עדותו של התובע לא רק מרציאנו קיבל ממנו כספים, שכן לעתים, לבקשת מרציאנו או בתיאום ישיר עם בן צבי, הוא הגיע לבדו לביתו של בן צבי ונתן לו במישרין כסף תמורת צ'קים, שכן צבי חתם עליהם גם מאחור בערבות אוואל (ס' 10 לתצהירו ; עמ' 37, ש' 15-18 ; עמ' 44, ש' 6-10 ; עמ' 45, ש' 1-6). התובע הסביר שהיתרון בניכיון צ'ק הוא קבלת מזומן במקום תמורת עמלה של 1-3% וצ'ק לפירעון עתידי, אם כי גם הוא לא ידע להסביר מדוע בן צבי נזקק לשירות שכזה (עמ' 43, ש' 33-36).
- התובע טען שמערכת היחסים שבין בן צבי לבין מרציאנו איננה מעניינת, אך הוא התרשם שהיחסים היו טובים ושמע מבן צבי שהוא סומך על מרציאנו (ס' 13 לתצהירו). בדיעבד נודע לו שמרציאנו מצוי בהליכי פשיטת רגל ושכן צבי מצוי בהליכים משפטיים בגין ניכיון צ'קים גם מגורמים נוספים (ס' 6 ו-11 לתצהירו).
32. מרציאנו העיד שהוא הכיר לבן צבי את התובע, אשר ביקר בביתו מספר פעמים ומעולם לא הפעיל לחץ או איום (עמ' 19, ש' 19-24). בן צבי רצה לסייע לבנו שפוטר מעבודה ועל כן ניכה אצל התובע צ'קים עבור עצמו בערכים של 40,000-60,000 ₪ (עמ' 19, ש' 6-10 ; עמ' 20, ש' 16-19 ; עמ' 25, ש' 3-10). מרציאנו לא ידע להסביר מדוע בן צבי נזקק לניכיון צ'קים ולא פנה אל הבנק, אך ציין שכן צבי נזקק למזומן בתקופת "כדור השלג שהתגלגל" (עמ' 24, ש' 29-33).
33. בן צבי שלל את הטענה שהוא ניכה צ'קים אצל התובע עבור עצמו וטען כך :
- "לא היה לי שום קושי כלכלי. היו לי אלפי שקלים, מיליוני שקלים. כמעט כל החשבונות, החסכונות היו פתוחים. לא הייתי צריך אגורה מאף אחד. אני עוד עזרתי לכולם" (עמ' 45, ש' 34-35).
- לטענתו התובע הגיע לביתו רק פעם אחת בפגישה שבה נחתם ההסכם ומעבר לכך הם לא דיברו בטלפון או נפגשו והוא לא נתן לו צילומים של תעודות הזהות (ס' 10-11 לתצהירו).

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1 טענת התובע לקשר ישיר בינו לבין בן צבי לא הוכחה מהטעמים הבאים: 34.
- 2
- 3 א. התובע לא הציג תדפיס שיחות טלפון הכולל שיחות ישירות בינו לבין בן צבי. הכלל
- 4 הוא שאי הצגתו של מסמך רלוונטי המצוי בחזקתו האפשרית של בעל דין ואשר יש
- 5 בו כדי לתרום לגילוי האמת, יוצר הנחה כי אילו הוצג היה מערער את גרסתו של הצד
- 6 אשר נמנע מהצגתו (ע"א 548/78 נ.ש. ואח' נ' י.ל., פ"ד לה(1) 736 בעמ' 762).
- 7
- 8 אף לא הוצגה התכתבות כלשהיא בין התובע לבין בן צבי באמצעות מסרונים, בעוד
- 9 שהוצגו התכתבויות בין התובע לבין מרציאנו.
- 10
- 11 ב. התובע צירף כנספח ו' לתצהירו את ההתכתבויות בינו לבין מרציאנו באמצעות
- 12 אפליקציית ה- "ווטסאפ". ע"פ ההתכתבויות, רק בבוקר יום 17/11/14, בתקופה
- 13 שבה דובר על הכנת ההסכם ולאחר שנתיים לערך של ניכוי צ'קים, התובע ביקש
- 14 וקיבל לראשונה את מספר הטלפון של בן צבי. אם אכן היה קשר ישיר בין התובע
- 15 לבין בן צבי במהלך השנים 2013-2014, מובן שמספר הטלפון של בן צבי היה אמור
- 16 להיות שמור אצל התובע וידוע לו.
- 17
- 18 ג. התובע לא הפנה לצ'קים מסוימים אשר ניתנו בתאריכים מסוימים על ידי בן צבי
- 19 עבור כספים שנועדו לצרכיו האישיים, להבדיל מצ'קים שנוכו על ידי מרציאנו.
- 20 טענותיהם של התובע ושל מרציאנו בעניין זה היו כלליות בלבד.
- 21
- 22 ד. בן צבי לא נזקק לשירותי ניכיון צ'קים, שכן עמדו לרשותו כספים שהיו מופקדים
- 23 בחשבונות הבנק שלו. לא ניתן לשלול את האפשרות שלקראת סוף שנת 2014
- 24 ובעקבות התנהלותו של מרציאנו, בתקופת "כדור השלג המתגלגל" כהגדרתו, בן צבי
- 25 נתקל בקשיי נזילות. לא ניתן לשלול את האפשרות שבאותה תקופה מרציאנו ניכה
- 26 אצל התובע מספר צ'קים שתמורתם הועברה לבן צבי. אפשרות זו איננה מוכיחה
- 27 קשר ישיר בין התובע לבין בן צבי.
- 28
- 29 35. מסקנתי כאמור היא שלא הוכח קשר ישיר בין התובע לבין בן צבי לפני הפגישה שבה נחתם
- 30 ההסכם.
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

פרק ג' - ההסכם - הרקע, מעמד החתימה וההתנהלות לאחריה

ג'1 - הרקע לחתימת ההסכם

36. התובע העיד שהוא נעתר לבקשת מרציאנו בשמו של בן צבי, לכך שהוא יימנע בתקופה של כחודשיים מהפקדת צ'קים שנוכו, עד שבן צבי יקבל כספי פיצויים מגרמניה (עמ' 37, ש' 31 - עמ' 38, ש' 15), אלא שכאשר העניין נמשך הוא ביקש להסדירו (עמ' 44, ש' 14-16). מרציאנו הציע בשמו של בן צבי שהחוב הנקוב בצ'קים ייפרס והתובע הסכים, שכן הוא התרשם שאכן בכוונת בן צבי לשלם את חובו (ס' 19-20 לתצהירו).

37. מרציאנו העיד שתחילה הוא ניכה אצל התובע צ'קים בשווי של 60,000-70,000 ₪, שחלקם נדחו ואז הוחלפו באחרים. במקביל נוכו גם צ'קים אחרים במספר שאינו זכור לו והצטבר חוב שלא נשא הפרשי ריבית (עמ' 27, ש' 27-30; עמ' 20, ש' 10-15; עמ' 28, ש' 2-8).

ג'2 - תיאום הפגישה ואישור נוסח ההסכם

38. התובע העיד שמספר ימים לפני פגישת החתימה על ההסכם, התקיימה פגישה מוקדמת בביתו של בן צבי, שבה דובר על פריסת החוב. סוכם שבן צבי ישלם לתובע סך של 100,000 ₪ במזומן ואת היתרה בתשלומים באמצעות צ'קים דחויים. הצדדים סיכמו שבן צבי יזמין פנקסי צ'קים ולאחר מכן תתואם פגישה נוספת (ס' 21 לתצהירו; עמ' 42, ש' 5-10).

בהמשך לכך התובע שלח במסרונים אל מרציאנו צילום של ההסכם ושל הנספח שלו וקיבל את אישורו בשם בן צבי לנוסח שהוצע (ס' 22 לתצהירו; עמ' 41, ש' 5-7; עמ' 36, ש' 7-16). התובע הבהיר שמבחינתו העברת הנוסח אל מרציאנו כמוה כהעברה אל בן צבי, שכן היחסים בין השניים היו כשל אב ובנו (עמ' 41, ש' 21-25).

לתצהירו של התובע צורפו כאמור התכתבויות "ווטסאפ" בינו לבין מרציאנו (נספח ו'). מההתכתבויות עולה שביום 7/11/14 התובע שלח אל מרציאנו מספר צילומים של צ'קים וכן צילום של 3 עמודי מסמך, אלא שהצילומים כהים ולא ניתן להבין מהם דבר. במהלך דיון ההוכחות צורף עותק נוסף של אותם צילומים (מוצג ת/1) ואולם עדיין מדובר בכתמים כהים ובלתי ניתנים לפענוח. מובן שהתובע היה יכול להציג לבית המשפט תמונות ברורות ומובנות של מה שאמור להיות טיוטת ההסכם, אלא שהוא נמנע מכך והדברים אומרים דרשני. לטענת התובע ניתן לראות במסרונים שהוחלפו מספר טיוטות ושבוצעו שינויים ביוזמת בן צבי, אלא שטענתו זו איננה נתמכת במסרונים (עמ' 36, ש' 33-36).

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1   39. מרציאנו סתר את דבריו של התובע. לפי גרסתו התובע ובן צבי הם אלה שהסדירו ביניהם את
2   תנאי ההסכם ואף תיאמו את מועד הפגישה. מרציאנו הוזמן לפגישה לפי בקשת התובע, שדרש
3   כי מרציאנו יחתום כערב (עמ' 29, ש' 31 - עמ' 30, ש' 10).
- 4
- 5   40. בן צבי העיד שמרציאנו התקשר אליו בטלפון ולאחר תיאום הגיע לפגישה בביתו יחד עם
6   התובע, שכן בן צבי לא פגש קודם לכן. במהלך הפגישה התובע הוציא מתיקו את מסמך ההסכם
7   המודפס, אשר לא הוצג לבן צבי לפני כן (ס' 33 לתצהירו).
- 8
- 9   41. הסתירות בגרסאות של שלושת המעורבים מדברות בעד עצמן. לאחר שעיינתי בעדויות
10   ובמסרונים, מסקנתי היא שהפגישה התקיימה ביוזמה משותפת של התובע ושל מרציאנו.
11   התובע שלח נוסח של ההסכם אל מרציאנו פעם אחת והוא הוצג לראשונה לבן צבי בפגישה
12   שבה נחתם ההסכם. עם זאת, המסרונים שהוחלפו בין התובע לבין מרציאנו מעלים שלא מן
13   הנמנע שהם קיימו פגישה מוקדמת במהלך חודש נובמבר 2014, אם כי אין ראיה לכך שכן צבי
14   נכח בה.
- 15
- 16   **ג'3 - מועד הפגישה**
- 17
- 18   42. אין חולק על כך שההסכם עצמו אינו נושא את תאריך החתימה.
- 19
- 20   43. התובע טען שהפגישה שבה נחתם ההסכם התקיימה ביום 15/12/14 (ס' 25 לתצהירו ; עמ'
21   35, ש' 5-15). לדבריו הוא נטל את נוסח ההסכם מרשת האינטרנט ואין לו הסבר מדוע לא
22   נכתב תאריך החתימה (עמ' 37, ש' 1-4).
- 23
- 24   44. מרציאנו העיד שההסכם נחתם בחודש אוקטובר 2014, כחודשיים לפני יום 10/1/15, שנקבע
25   כיום מועד הפירעון של הציק הראשון (עמ' 28, ש' 17-20).
- 26
- 27   45. בן צבי העיד שהוא אינו זוכר מתי בדיוק התקיימה הפגישה, אך לא סביר בעיניו שביום
28   15/12/14, שכן בסמוך ליום זה הוא כבר הורה לבנקים לבטל את הציקים המקוריים (ס' 3
29   לתצהירו).
- 30
- 31   46. המסמכים שצורפו לתצהירו של התובע מעלים תמונה לא ברורה לגבי מועד הפגישה
32   והחתימה. מחד גיסא, בצד האחורי של 25 הציקים אשר נחתמו במעמד הפגישה, מרציאנו
33   חתם על ערבות אוואל וכתב שוב ושוב את התאריך 15/12/14 (נספח ב' לתצהיר התובע).
- 34

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

1 מאידך גיסא, התובע צילם במסגרת ההסכמות את הצ'קים המקוריים שהיו בחזקתו, כתב
2 בתחתית של כל צילום הצהרה שהם ניתנו לו כעירבון בלבד למימוש הסדר החוב וציין שוב
3 ושוב את התאריך 10/12/14 (נספח ג' לתצהיר התובע). התובע נשאל על כך והשיב שהצהרות
4 נכתבו ונחתמו על ידו בביתו מספר ימים לפני מועד הפגישה ולבקשת מרציאנו ובן צבי (עמ'
5 35, ש' 16-35). כמו כן, יש להביא בחשבון שבן צבי פנה לבנק הפועלים ולבנק לאומי בבקשה
6 לבטל צ'קים החל מיום 14/12/15 (נספח יד' לתצהירו), לאחר שחשף בפני בני משפחתו את
7 המתרחש, כך שלא יתכן שהפגישה התקיימה ביום 15/12/14.
8
9 בהתכתבות המסרוניים בין התובע לבין מרציאנו (נספח ו' לתצהיר התובע) השניים תיאמו
10 לכאורה פגישה בביתו של בן צבי ביום 5/11/14, אך לא ברור האם היא התקיימה בפועל.
11 בהמשך הם תיאמו שעה לפגישה ביום 17/11/14 ולא הוצגה התכתבות מאוחרת ליום זה.
12
13 47. לאור האמור לעיל, לא ניתן לדעת מתי בדיוק התקיימה הפגישה, אלא שהיא התקיימה בטווח
14 התאריכים 17/11/14 - 13/12/14.
15

ג'4 - מעמד החתימה

16
17
18 48. בן צבי העיד, שבפתח הפגישה מרציאנו הצהיר בפניו ובפני התובע כי הוא מתחייב לשלם כל
19 סכום שהוא קיבל מהתובע ושהוא יידרש לשלם לפי המסמך. בשלב זה התובע הוציא מתיקו
20 את ההסכם המודפס ויחד עמו 16 צ'קים.
21
22 כאשר בן צבי ראה את סכום החוב המיוחס לו במסמך 312,500 ₪ ואת 16 הצ'קים הוא נכנס
23 לדבריו לתדהמה, נלחץ מאד והשתתק. התובע ומרציאנו שוחחו וניהלו ביניהם מו"מ על
24 אחוזים ואז הציגו בפני בן צבי עובדה מוגמרת ולחצו עליו לחתום על ההסכם. מרציאנו מילא
25 את הפרטים ב- 25 צ'קים (פנקס שלם) ובן צבי חתם, לדבריו באופן אוטומטי, מתוך לחץ גדול
26 וללא הפעלת שיקול דעת (ס' 33-35 לתצהירו; עמ' 48, ש' 3-9, 17-19; עמ' 51, ש' 1-11).
27
28 בן צבי הדגיש שהוא לא נשאל על תוכן ההסכם וחתם רק בלחצו של מרציאנו ועל רקע
29 התסבוכת הכלכלית שהוא הכניס אותו אליה (ס' 4-5 לתצהירו). ההסכם כולו נוסח על ידי
30 התובע ומרציאנו ומבלי שבן צבי הודה בחוב כלשהוא, בדק רישומים או ביקש לפרוס אותו
31 לתשלומים (ס' 12-15 ו- 27-30 לתצהירו).
32
33 בנוגע לחתימה של יהודית, בן צבי טען שהיא לא נכחה בפגישה, שהוא אינו זוכר שהחתים
34 אותה ושהחתימה אינה נחזית כחתימתה (ס' 9 ו- 39 לתצהירו).
35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

1 התובע העיד שבפתח הפגישה התברר שבן צבי לא נשא עמו 100,000 ₪ במזומן כפי שסוכם
2 מראש ועל כן ההסכם נחתם והוא קיבל צ'קים לפי הסך הנקוב בו (ס' 23 לתצהירו). במענה
3 לשאלה בחקירה הנגדית התובע טען שכנראה היו ברשותו שני נוסחים אפשריים של ההסכם,
4 עם ובלי הסך המזומן, אך הוא אינו יכול להציג את הנוסח השני (עמ' 42, ש' 11-20). עדותו
5 בעניין זה הייתה בלתי משכנעת ויש בה כדי להטיל ספק של ממש בטענה שהיה סיכום מוקדם
6 לתשלום במזומן בסך של 100,000 ₪.

7
8 50. מרציאנו העיד שההסכם נועד לפרוס את חובו של בן צבי לתובע. התובע הביא עמו את המסמך
9 ומרציאנו קרא אותו וחתם עליו כערב, שכן הוא ערב עוד קודם לכן לצ'קים המקוריים (עמ'
10 20, ש' 5-9; עמ' 28, ש' 25-35). לדבריו בן צבי העביר לתובע יותר מ-20 צ'קים, החתים בעצמו
11 את יהודית, העביר לתובע את צילומי תעודות הזהות וניהל את ענייניו בבקאות ובאופן
12 עצמאי (עמ' 19, ש' 25-36).

ג'5 - סך החוב בהסכם

13
14
15
16 51. ההסכם נושא את הכותרת "הסדר חוב" והצדדים לו הם התובע, בני הזוג בן צבי המוגדרים
17 כלקוח ומרציאנו המוגדר כערב. במבוא להסכם נכתב כי הלקוח חייב חוב לתובע לפי הסכם
18 קודם לפריטת צ'ק וכי יתרת החוב היא 312,500 ₪.

19
20 לתצהירו של בן צבי צורף "נספח להסדר חוב" אשר נחתם על ידי התובע ביום 10/1/15 (נספח
21 א'). בנספח התובע הצהיר שבידיו 16 הצ'קים של בן צבי ע"ס 212,140 ₪, שישארו בחזקתו
22 כעירבון עד שימומש ההסכם.

23
24 52. התובע טען כי סכומם של 16 הצ'קים המקוריים אשר גיבשו את החוב הסתכם ב- 318,100
25 ₪, אלא שהוא קיבל ממרציאנו סך מזומן של 5,600 ₪ ועל כן נותרה יתרה בסך של 312,500
26 ₪. הסך הנקוב בנספח א' הוסבר בכך שהתובע סבר שיקבל 100,000 ₪ במזומן, כך שהחוב
27 בהסכם יעמוד על 212,500 ₪ ומכאן שהסך הנקוב בנספח 212,140 ₪ חושב בטעות לא
28 משמעותית (ס' 24 לתצהירו; עמ' 42, ש' 21-34).

29
30 בעדותו בדיון התובע הציג את מוצג נ/5, שהוא תרשומת בכתב ידו שנערכה לפי הנתען לפני
31 חתימת ההסכם, הכוללת פרטים של 22 צ'קים בסך כולל של 318,600 ₪. התובע חזר על
32 הטענה שמספר ימים לפני חתימת ההסכם הוא קיבל ממרציאנו סך מזומן של 5,600 ₪ (עמ'
33 39, ש' 17-36).

34

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1 נספח ג' לתצהירו של התובע מתיימר להציג את הצ'קים המקוריים שנוכו על ידי התובע
2 ומבססים את חישוב החוב. הנספח כולל צילום של 22 צ'קים, בדומה למספרם במוצג נ/5
3 ובניגוד להצהרתו של התובע בנספח להסכם, שיש ברשותו 16 צ'קים בלבד (נספח א' לתצהיר
4 בן צבי). חלק ניכר מצילומי הצ'קים אינו ברור כלל ולא ניתן לחשב לפיהם את סכומם
5 המצטבר.
6
7 53. לתצהירו של התובע צורפו בנוסף שוברי ניכיון הצ'קים שנערכו על ידי התובע על שמו של בן
8 צבי (נספח ה' לתצהיר). הוצגו 10 שוברים הנעים בטווח התאריכים 15/5/14 עד 28/12/14,
9 ומפרטים את פרטיהם של 16 צ'קים ע"ס מצטבר של 257,000 ₪ בלבד. רק 13 מהצ'קים
10 שפרטיהם מופיעים בשוברי הניכיון הם חלק מ- 22 הצ'קים שבמוצג נ/5. יתרה מכך, 3 צ'קים
11 שפרטיהם בשוברי הניכיון, בסך כולל של 56,000 ₪ (צ'ק מס' 0555 ע"ס 33,000 ₪, צ'ק מס'
12 7168 ע"ס 13,500 ₪ וצ'ק מס' 7250 ע"ס 9,500 ₪) אינם נכללים ברשימה במוצג נ/5.
13
14 זאת ועוד, שובר ניכיון מס' 215 הוא מיום 28/12/14, לאחר מועד חתימת ההסכם, ומפורטים
15 בו פרטיהם של שני צ'קים מס' 0582 ו-0583 ע"ס של 18,500 ₪ כ"א. שני הצ'קים הנ"ל נכללים
16 במוצג נ/5, שהתובע טען כי ערך לפני מועד חתימת ההסכם 15/12/14, כך שאי אפשר שהם
17 נוכו ביום 28/12/14.
18
19 התובע נשאל על שוברי הניכיון, אך לא ידע להשיב האם הצ'קים שמצויינים בהם מגבשים את
20 סכום החוב ולא ידע להסביר את ההפרש בין סכומי הקבלות לסכום החוב בהסכם. לדבריו
21 אפשר שיש ברשותו עוד קבלות ואפשר שחלק מהקבלות יצא על שמו של מרציאנו (עמ' 40, ש'
22 18-1; עמ' 40, ש' 30 - עמ' 41, ש' 4).
23
24 54. מרציאנו טען מצדו שהוא עצמו לא בדק את סכום החוב בהסכם, אלא סמך על התובע ועל בן
25 צבי (עמ' 29, ש' 21-23).
26
27 55. תוצאת הדברים היא שהתובע לא הצליח לבסס את אופן החישוב של סכום החוב הנקוב
28 בהסכם - 312,500 ₪. המסמכים השונים מגלים סתירות של ממש ביחס למספר הצ'קים
29 ולסכומיהם. קבלות הניכיון של התובע מעידות על כך שלפני מועד חתימת ההסכם 15/12/14,
30 הוא ניכה צ'קים של בן צבי בסך מצטבר של 201,000 ₪ בלבד.
31
32 **ג'6 - תנאים נוספים בהסכם**
33
34 56. ההסכם קובע שסכום החוב המוסכם 312,500 ₪ ישולם על ידי בן צבי ויהודית ב- 25 צ'קים
35 ע"ס של 12,500 ₪ כ"א לתאריכי הפירעון 10/1/15 - 10/1/17.

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1
2 57. ע"פ תנאי ההסכם, אם אחד הצ'קים לא ייפרע, התובע יוכל לגבות את מלוא סכום החוב
3 בניכוי הסך ששולם עד לאותו שלב ובצירוף ריבית חודשית בשיעור של 3%, שתחושב מיום
4 10/1/17.
5
6 התובע העיד שאכן הפרה יסודית מקנה לו ריבית חודשית בשיעור של 3% אשר נקבע על ידו
7 (עמ' 40, ש' 19-25). עם זאת, לטענתו הכוונה הייתה שהריבית תחושב כבר מיום 10/1/15 ולא
8 מיום 10/1/17, כפי שנכתב בטעות בכתב יד על גבי ההסכם וכטעות נגררת גם בכתב התביעה
9 ובתצהירו (עמ' 40, ש' 26-29). לפי הנטען, בן צבי ביקש להתחיל לשלם ביום 10/1/15 ומיום
10 זה גם לחשב את הריבית (עמ' 39, ש' 10-16).
11
12 58. מרציאנו חתם על ההסכם כערב ותנאי ערבותו פורטו בסעיפים 4-9 להסכם.
13
14 59. בהתאם לתנאי הנספח להסכם אשר נחתם על ידי התובע (נספח א' לתצהירו של בן צבי)
15 ולהצהרותיו על גבי צילומי הצ'קים (נספח ג' לתצהיר התובע), הצ'קים המקוריים נותרו
16 בחזקתו של התובע כעירבון למימוש ההסכם, בנוסף ל- 25 הצ'קים שניתנו לו במסגרת
17 ההסכם (ס' 8 לתצהיר התובע ; עדות מרציאנו בעמ' 29, ש' 1-12).
18
19 **ג'7 - התנהלות הצדדים לאחר ההסכם**
20
21 60. בן צבי העיד שהחביא את ההסכם בהוראת מרציאנו (עמ' 50, ש' 35-36). עם זאת, במחצית
22 חודש דצמבר 2014 בן צבי חשף בפני בני משפחתו את התנהלותו של מרציאנו כלפיו, שלח אל
23 הבנקים מכתבים לביטול כל הצ'קים (נספח יד' לתצהירו) והודיע למרציאנו על הביטול.
24 לדבריו מרציאנו הודיע על הביטול לתובע, שפעל לפי ההודעה והחזיר למרציאנו שניים
25 מהצ'קים, שניתנו לתאריכי הפירעון פברואר ומרץ 2015. בין לבין חשבונות הבנק של בן צבי
26 הוגבלו (ס' 81-83 לתצהירו). בן צבי הסביר שלא שלח מכתבי התראה אל מחזיקי הצ'קים מן
27 הטעם שלא ידע מי הם ושמבחינתו הצ'קים היו בחזקת מרציאנו (עמ' 51, ש' 24-27). כמו כן,
28 הוא לא שלח הודעה על ביטול ההסכם לתובע (עמ' 52, ש' 1-3).
29
30 61. התובע טען שלא נמסר לו כי הצ'קים בוטלו (עמ' 43, ש' 2-4). לאחר שהצ'ק הראשון לתאריך
31 הפירעון 10/1/15 חולל הוא פנה למרציאנו ולבן צבי, שהתחייבו לדאוג לפירעון וביקשו את
32 סבלנותו. לדבריו הוא המתין ואז הבין שאין בכוונתם לקיים את ההסכם והגיש את תביעתו
33 (ס' 16-18 ו- 26 לתצהירו). עם זאת, התובע אישר שהוא החזיר למרציאנו שניים מהצ'קים
34 המקוריים לתאריכי הפירעון 7/2/15 ו- 7/3/15, תמורת 5 צ'קים של צדדי ג' שאף הם לא כובדו
35 (עמ' 43, ש' 5-20).

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 13500-02-15 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1
2 62. מרציאנו אישר שהוא החזיר לבן צבי את שני הציקים בחודש פברואר 2015, לאחר שנתן
3 לתובע צ'קים או כסף מזומן (עמ' 30, ש' 29 - עמ' 31, ש' 6 ; עמ' 31, ש' 32-34).
4
5 63. נמצא שבן צבי ביטל את הציקים, אך לא הודיע לתובע על ביטול ההסכם עד למועד הגשת
6 התביעה 5/2/15. טענת התובע שלאחר שהצ'ק הראשון חולל בן צבי ביקש ממנו להמתין אינה
7 הגיונית, שכן באותו זמן בן צבי כבר נתמך בבני משפחתו ולא הייתה לו כל כוונה לפרוע את
8 הציקים. ניתן להניח כי התובע שוחח עם מרציאנו בלבד, אשר לא היה מודע באופן מלא
9 לפעולותיו של בן צבי.
10
11 **ג'8 - מסקנות**
12
13 64. העדויות שנשמעו והמסמכים שהוצגו מובילים למסקנות הבאות:
14
15 א. מרציאנו ניצל את מצבם של בני הזוג בן צבי, שהם שני אנשים מבוגרים ולא בריאים.
16 הוא השתלט על ההתנהלות הכספית שלהם, נטל מהם עשרות רבות של צ'קים
17 פתוחים והשתמש בהם לצרכיו במשך תקופה של כשנתיים. מרציאנו ניכה את
18 הציקים אצל גורמים העוסקים בכך דוגמת התובע ונטל לעצמו את הכספים
19 בהפחתת עמלת הניכוי.
20
21 ב. התובע התנהל מול מרציאנו ולא הוכח קשר ישיר בינו לבין בן צבי לפני חתימת
22 ההסכם.
23
24 ג. לא נטען ואף אין ממצאים לכך שהתובע חבר למרציאנו כדי לנצל את בן צבי ולגזול
25 את כספו. הממצאים מראים שהתובע ניכה עבור מרציאנו את הציקים של בן צבי
26 מבלי לבדוק לעומק את הרקע לקבלתם.
27
28 ד. לקראת סוף שנת 2014 הצטבר אצל התובע חוב צ'קים של בן צבי. התובע ומרציאנו
29 הגיעו ביניהם להסכמה על פריסה מחודשת של החוב. התובע ערך את ההסכם ולאחר
30 שקיבל את אישורו של מרציאנו התקיימה פגישה משולשת בביתו של בן צבי, ככל
31 הנראה במחצית הראשונה של חודש דצמבר 2014 ולפני יום 14/12/14.
32
33 ה. בפגישה בן צבי הבין לראשונה את חומרת מצבו נוכח התנהלותו של מרציאנו. תחת
34 לחצם של מרציאנו ושל התובע בן צבי חתם על ההסכם ואף החתים עליו את יהודית.
35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 13500-02-15 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1 בסמוך לאחר מועד חתימת ההסכם חשבוניות הבנק של בן צבי הוגבלו, הוא חשף את
2 מצבו בפני בני משפחתו והודיע לבנקים על ביטול הצ'קים. עם זאת, במשך הזמן
3 הקצר עד למועד הגשת התביעה, לא נשלחה אל התובע או אל מרציאנו הודעה על
4 ביטול ההסכם.
5
6 65. בחינת תוקפו של ההסכם וטענותיהם של הנתבעים לעושה ולכפיה, תיערך על בסיס
7 הממצאים והמסקנות דלעיל.
8

פרק ד' - תוקפו של ההסכם והזכות לבטלו מחמת עושק

ד'1 - התנאים לביטול חוזה מחמת עושק

- 11
12
13 66. ס' 18 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 (להלן: "חוק החוזים"), שכותרתו "עושק",
14 קובע כך:

15
16 "מי שהתקשר בחוזה עקב ניצול שניצל הצד השני או אחר מטעמו את מצוקת המתקשר,
17 חולשתו השכלית או הגופנית או חוסר ניסיונו, ותנאי החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן
18 המקובל, רשאי לבטל את החוזה".

- 19
20 67. הפסיקה והספרות המשפטית עמדו על שלושת היסודות שבבסיס עילת העושק. כך בע"א
21 3156/98 בן ישי נ' ויינגרטן ואח', פ"ד נה(1), 939, בעמ' 948:

22
23 "ביטולם של הסכם או של תנאי בו, מחמת שההתקשרות בהסכם הייתה נגועה בעושק,
24 מותנה בקיומם של שלושה: "חולשתו" של אחד המתקשרים - הבאה לכלל ביטוי במצוקה,
25 בחולשה שכלית או גופנית או בחוסר ניסיון; מודעותו של המתקשר ל"חולשה" זו וניצולה
26 לצורך קביעת תנאים בהסכם הגרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל (סעיף 18 לחוק
27 החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973). עילת הביטול קמה בהצטרפותם יחד של שלושת
28 היסודות האלה. יסודותיה של עילת העושק אינם רק יסודות מצטברים, הם גם 'שלובים
29 זה בזה ככלים שלובים'".

ד'2 - התנאי הראשון: חולשתם של בן צבי ושל יהודית

- 30
31
32
33 68. אחד מסוגי המקרים שבהם התקבלה טענת עושק, הוא עריכת הסכמים עם אנשים בגיל
34 מבוגר, שהיו במצב של חולשה גופנית או שכלית, כאשר תנאי ההסכם היו בלתי סבירים
35 (דניאל פרידמן ונילי כהן, חוזים, כרך ב', ס' 17.22 בעמ' 988).

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1
2 69. מרדכי בן צבי הוא אדם שגילו כיום מעל ל- 90 והיה בן יותר מ- 85 בתקופה הרלוונטית
3 לתביעה. לתצהירו צורפו מסמכיו הרפואיים, המעידים על מגוון של בדיקות וטיפולים
4 רפואיים בקופת החולים בין השנים 2012-2014.
5
6 70. הפסיכיאטרית ד"ר יעל סגל בדקה את בן צבי. מחוות דעתה ומעדותה בפניי עלה כך:
7
8 א. בן צבי סובל מירידה קוגניטיבית, אף כי יתכן שזו הוחמרה בשנתיים שחלפו
9 מהתקופה הרלוונטית ועד למועד הבדיקה בשנת 2016, בשים לב לכך שהוא נוטל
10 תרופות הרגעה וסובל מחרדה.
11
12 ב. הירידה הקוגניטיבית לוותה בקשיי ניידות בשל מצב אורטופדי ובמחלת הפרקינסון
13 של יהודית. כל אלה, בשילוב הלחץ הרגשי שהופעל מצדו של מרציאנו, גרמו לבן צבי
14 לבצע מעשים חסרי שיפוט כגון חתימה על ההמחאות ובהמשך על ההסכם, מבלי
15 להבין לעומק את משמעותם של המסמכים ואת ההשלכות שלהם. בן צבי היה שרוי
16 במצוקה והיה נתון להשפעה בתקופה של ירידה קוגניטיבית האופיינית לבני גילו.
17
18 ג. התנהלות זו שונה מאד מהתנהלותו של בן צבי לאורך חייו, שכן הוא היה אדם מחושב
19 וחסכן, שלא פיזר כספים לזרים והצליח להתפרנס בכבוד ואף לתמוך כלכלית בילדיו.
20
21 ד. בתיק הרפואי קיימת עדות לנטילת תרופות ממשפחת האופיאטים העלולות להשפיע
22 על המצב הנפשי, בעיקר בגיל מבוגר, ולגרום לבלבול ולהפרעה בשיפוט.
23
24 ה. אף בהיעדר ממצאים משמעותיים בתיעוד הרפואי שיעידו על מצבו הנפשי של בן צבי
25 בשנים 2013-2014, עצם התנהלותו התמוהה בצירוף הממצאים בעת הבדיקה,
26 מעלים כי סביר שהוא היה נתון להשפעה ולניצול עקב מצב נפשי.
27
28 ו. ד"ר סגל הבהירה בעדותה שבן צבי לא היה במצב קוגניטיבי מיטבי בעת הרלוונטית
29 (עמ' 33, ש' 23-24). הטענה איננה שבן צבי הפך לאדם דמנטי לחלוטין הזקוק למינוי
30 של אפוטרופוס, אלא שהוא חווה כושר שיפוט לקוי בנושאים מסוימים (עמ' 34, ש'
31 4-6, ש' 24-27).
32
33 71. ממצאיה של ד"ר יעל סגל והתיעוד הרפואי מעידים למצער על חולשה ועל ירידה קוגניטיבית
34 מסוימת במצבו של בן צבי בתקופת האירועים הרלוונטיים בין השנים 2012-2014.
35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 13500-02-15 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

1 נדמה שאין עוררין בדבר חולשתה של הגב' יהודית בן צבי, קשישה כבת 87 הסובלת ממחלת
2 הפרקינסון, שמצבה הרפואי אף מנע ממנה לתת עדות בתיק זה. חוות דעתו של המומחה
3 לבדיקת כתבי יד מטעם בית המשפט, עו"ד יונתן נפתלי, הכריעה כי יהודית אכן חתמה
4 בחתימת ידה על ההסכם, אך חולשתה הגופנית והנפשית באותה עת אינה נתונה בספק.
5

6 **ד'3 - התנאי השני: מודעותם של התובע ושל מרציאנו למצבם של בני הזוג בן צבי**

7
8 73. לא יכול להיות חולק על כך שמרציאנו היה מודע היטב לחולשתם של בן צבי ושל יהודית, הן
9 בפן הגופני והן בפן הקוגניטיבי. כפי שפורט לעיל בהרחבה, מרציאנו הוא זה שניצל את מצבם
10 לרווחתו ואף הורשע על כך בפלילים.
11

12 74. הדברים ברורים פחות בכל הנוגע לתובע, שלמעשה לא הכיר את בן צבי עד לתקופה של חתימת
13 ההסכם ולא הכיר כלל את יהודית. עם זאת, גילם המבוגר מאד של בני הזוג נודע לתובע לכל
14 המאוחר לקראת חתימת ההסכם, כאשר קיבל את צילומי תעודות הזהות שלהם.
15

16 יתרה מכך, אמנם התובע טען שוב ושוב בתצהירו ובעדותו שהיחסים בין מרציאנו לבין בן צבי
17 לא היו מענייניו, אך העובדה שמרציאנו ניכה אצלו עשרות צ'קים של בן צבי בסכומים ניכרים,
18 כאשר התובע ידע שבין השניים אין קרבת משפחה, הייתה אמורה להדליק אצלו "נורה
19 אדומה". התובע עצם את עיניו לאפשרות הברורה של יחסי ניצול והשפעה בלתי הוגנת,
20 ולקראת חתימת ההסכם לא דרש את מעורבותו של מי מבני משפחתו של בן צבי, כפי שראוי
21 היה כי יעשה.
22

23 75. חשוב לציין בהקשר זה, כי לצורך יסוד הפגם ברצון בעילת העושה אין חשיבות למקור
24 המצוקה והחולשה של העושה. יסוד זה מתקיים גם אם מקורו בפעולת צד שלישי (בענייננו
25 מרציאנו) ולא בפעולה של זה המתקשר בחוזה (בענייננו התובע). אכן, נדרש ניצול של מצב
26 המצוקה והחולשה על ידי הצד השני, אך זוהי דרישה מינימלית ולמעשה די בידיעתו של הצד
27 השני על מצב המצוקה (דניאל פרידמן ונילי כהן, **חוזים**, כרך ב', ס' 17.31 בעמ' 1,000).
28

29 **ד'4 - התנאי השלישי: תנאיו הגרועים של ההסכם**

30
31 76. כפי שפורט בפרק ג' דלעיל, ההסכם נקב בסכום חוב של 312,500 ₪, על אף שקבלות הניכיון
32 של התובע מעידות על כך שלפני מועד חתימת ההסכם, נוכו צ'קים של בן צבי בסך מצטבר של
33 201,000 ₪ בלבד. הקביעה בהסכם שסך החוב עולה ב- 111,500 ₪ על זה הנתון בקבלות
34 הניכוי, בהפרזה בשיעור של כ- 55%, מהווה קיפוח של ממש וחורגת מכל סבירות.
35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1 .77 אם לא די באמור, תנאי הריבית שנקבעו על ידי התובע במקרה של אי פירעון איזה מהצ'קים,
2 בשיעור של 3% בחודש ו- 36% בשנה, חורגים על פניהם מהסביר ומקפחים את בן צבי.
3
- 4 .78 נמצא שתנאי ההסכם היו בלתי הוגנים וגרועים במידה ניכרת מהמקובל ומהסביר.
5
- 6 **ד'5 - ביטול ההסכם**
- 7
- 8 .79 נוכח המסקנה שהתקיימו כל 3 היסודות הנדרשים לפי ס' 18 לחוק החוזים, הרי שקמה לבני
9 הזוג בן צבי הזכות לבטל את ההסכם.
10
- 11 .80 ס' 70 לחוק החוזים, שכותרתו "דרך הביטול", קובע כך:
12
- 13 **"ביטול החוזה יהיה בהודעת המתקשר לצד השני תוך זמן סביר לאחר שנודע לו על עילת**
14 **הביטול, ובמקרה של כפיה - תוך זמן סביר לאחר שנודע לו שפסקה הכפיה".**
15
- 16 .81 בענייננו ההסכם נחתם כאמור במחצית הראשונה של חודש דצמבר. ביום 14/12/14 בן צבי
17 ביטל את הצ'קים ודבר הביטול נודע לתובע לכל המאוחר כאשר הצ'ק הראשון לא כובד,
18 בסמוך למועד הפירעון 10/1/15.
19
- 20 .82 התובע הגיש את כתב התביעה כבר ביום 5/2/15 וטענת הביטול בשל עושק ופגמים ברצון
21 נטענה במסגרת בקשת הרשות להתגונן, אשר הוגשה ביום 29/4/15, לאחר עיכובים שונים
22 שהיו קשורים לטענות בדבר אי המצאה של כתב התביעה המלא.
23
- 24 .83 יש להביא בחשבון שלאחר שבני משפחתו של בן צבי נחשפו למצבו ולהתנהלותו של מרציאנו,
25 הם נדרשו לטיפול דחוף בצ'קים הרבים שהוצאו ולא ברור באיזה שלב הם גילו את ההסכם
26 שנחתם עם התובע ועם מרציאנו.
27
- 28 .84 בנסיבות העניין ונוכח השתלשלות העניינים שפורטה לעיל, לטעמי הודעת הביטול נמסרה
29 בתוך זמן סביר, לכל המאוחר במסגרת הבקשה למתן רשות להתגונן. לא מן הנמנע שדבר
30 הביטול היה ידוע לתובע עוד קודם לכן מעצם ביטול הצ'ק הראשון או ממידע שהתקבל אצלו
31 ממרציאנו ועל כן הוא מיהר להגיש את תביעתו.
32
- 33 .85 לסיכום, לנתבעים קמה הזכות לבטל את ההסכם מכוח עילת העושק לפי ס' 18 לחוק החוזים.
34 הודעת הביטול נשלחה בנסיבות העניין בתוך זמן סביר, כך שיש לראות את ההסכם כבטל.
35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 13500-02-15 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

פרק ה' - טענות נוספות

- 1
2
3 86. הצדדים העלו מספר טענות נוספות, שלא היה בהן להבנתי כדי להשפיע על תוצאת פסק הדין.
4
5 87. כך לגבי טענת הנתבעים 1-2 כי ההסכם קיפח אותם בכך שהעביר אותם ממעמד של ערבים
6 בלבד להתחייבויות הכספיות של מרציאנו למעמד של חייבים (ס' 76 לתצהיר בן צבי). הדברים
7 נטולי בסיס, שכן ההסכמות לכאורה בין בן צבי לבין מרציאנו לא חלו על צדדי ג' דוגמת
8 התובע. ביחס לכל צ'ק של בן צבי שנוכה, הוא הפך להיות חייב ולא ערב, כך שמבחינה זו בלבד
9 ההסכם לא קיפח אותו.
10
11 88. הנתבעים טענו בנוסף טענת "לא נעשה דבר" לגבי ההסכם. בהתאם לפסיקה הנטל להוכחת
12 טענה מעין זו כבד מהנטל הרגיל. בנסיבות העניין, נוכח המסקנה כי ההסכם בוטל כדין בעילה
13 של עושק, לא מצאתי צורך להכריע בסוגיה זו.
14
15 **סיכום**
16
17 89. התובע הגיש את תביעתו נגד הנתבעים 1-2, מרדכי ויהודית בן צבי, בעילה חוזית מכוח
18 ההסכם שנחתם ביניהם בחודש דצמבר 2014. התובע נמנע מהגשת תביעות בעילות שטריות
19 נגד הנתבעים או מי מהם, על בסיס הצ'קים המקוריים שלטענתו נוכו על ידו.
20
21 90. העדויות והמסמכים שהוצגו בפניי, הביאוני למסקנה כי צד ג', דוד מרציאנו, הונה את
22 הנתבעים 1-2, ניצל את גילם המבוגר ואת חולשתם, עשה בכספם כבשלו ובמשך שנתיים גזל
23 אותו מהם. מרציאנו אף הורשע בפלילים בשל מעשיו.
24
25 91. לא הוכח ולמעשה לא נטען במפורש כי התובע עשה יד אחת עם מרציאנו להונאת הנתבעים.
26 בהתאם לראיות שהוצגו, התובע ניכה צ'קים של בן צבי שנמסרו לו על ידי מרציאנו, מבלי
27 שהכיר את בן צבי.
28
29 92. עם זאת, כאשר נחתם בין הצדדים ההסכם שנועד להחליף את הצ'קים המקוריים שנוכו
30 בצ'קים חדשים, התובע היה מודע בהחלט לחולשתם של הנתבעים 1-2, אך בחר לתועלתו
31 האישית להתעלם ממנה ולעצום את עיניו. ההסכם שנחתם כלל תנאים מקפחים אשר הרעו
32 את מצבם של הנתבעים 1-2. לפיכך קמה להם הזכות לבטל את ההסכם בעילה של עושק, והם
33 אכן עשו כן בתוך זמן סביר.
34
35

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"א 15-02-13500 חזון ואח' נ' בן צבי ואח'

- 1
2 93. אשר על כן, תביעת התובע נגד הנתבעים 1-2 נדחת. על התובע לשלם לנתבעים שכ"ט עו"ד
3 בסך כולל של 40,000 ₪.
4
5 94. ההודעה לצד ג' שהוגשה על ידי הנתבעים 1-2 נגד דוד מרציאנו התקבלה בהיעדר הגנה בפסק
6 דין מיום 2/2/16. בהיעדר חיוב נגד הנתבעים 1-2 במסגרת התביעה, אין חיוב כספי גם
7 במסגרת ההודעה לצד ג'. עם זאת, על צד ג' לשלם לנתבעים את אגרת ההודעה לצד ג' וכן
8 שכ"ט עו"ד בסך של 10,000 ₪.
9
10

11 ניתן היום, ב' כסלו תשע"ט, 10 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.

12 רונן פלג, שופט

